

conversație, prelucrat după Johann Friedrich Hartknoch, *Домашние разговоры. Gesprächliche von Haussachen* (Riga, 1989)¹.

Activitatea de studiere a limbii ruse continuă în prima jumătate a sec. al XIX-lea, în special în epoca Regulamentului Organic, când începe să se predea ca obiect de studiu la Gimnaziul Vasilian din Iași (din 1828), unde a fost numit ca profesor V. C. Peltechi², traducător al mai multor lucrări din rusește, printre care *Abețedar russo-românesc pentru învățătura începătorilor iubitori de știința acestei limbe* (Iași, 1831)³; acesta a predat, cu unele întreruperi, pînă în 1852 (alți profesori au fost: Petru Costandache, din 1842, și Alexandru Wróblewski, între 1847—1849). La București, limba rusă a fost introdusă ca obiect de studiu la Școala de la Sf. Sava, în 1831, fiind predată la început de Petru Kuhnițki, iar apoi de Anton Ceciov (1833—1840)⁴. Cu cîțiva ani înainte apăruse la București o lucrare anonimă, *Новый валахской и русский словарь, с присовокуплением употребительнейших на российском и румынском языке слов и разговоров. Noao cuvinte rusești și românești, cu adăugirea cuvintelor și a dialogurilor ce se întrebuintează mai adeseori în limba rusească și românească* (București, în Tipografia de la Cișmea, 1829)⁵, care a utilizat atît lucrările lui Strilbițchi, cît și o cunoscută gramatică ruso-română, apărută la Petersburg: *Российско-румынская грамматика... Gramatica rusească și românească*, închipuită de Ștefan Margela (I—II, 1—2, St. Pb., 1827), lucrare de o reală valoare științifică⁶.

În același timp, limba rusă a început să se predea și la Academia Mihăileană din Iași (înființată în 1835), alături de alte limbi moderne (franceza, germana, greaca)⁷, avînd, printre alții, ca profesor pe Alexandru Coșula, autorul primului dicționar mai amplu rus-român (circa 3500 cuvinte): *Nou dicționar de buzunar rus-român*, Iași, 1851⁸. De altfel, scriitorii și cărturarii

¹ Vezi I. Moise, *Dicționare și cărți russo-române din sec. al XVIII-lea*, LR, V, 1956, nr. 2, p. 109—110; V. Vascenco, *Influențe rusești în limba tipăriturilor lui Mihail Strilbițchi (Sfârșitul sec. al XVIII-lea)*, SCL, IX, 1958, nr. 2, p. 231—242; Zamfira Mihail, *Începuturile învățămîntului limbii ruse în țara noastră*, „Analele româno-sovietice”, Istorie, XVI, 1962, nr. 1, p. 92—100; Idem, *Primele scrieri românești pentru studiul limbii ruse*, SCȘt. (Iași), XIII, 1962, nr. 1, p. 26—27.

² Vezi N. Iorga, *Istoria învățămîntului românesc*, București, 1928, p. 192.

³ D. S[imonescu], *Lucrări lingvistice...*, p. 81—82. V. C. Peltechi a publicat, pentru lectură, de asemenea, *Энциклопедия российско-молдавская... Enciclopedie russo-română...*, Iași, 1846; ed. 2, mult îmbogățită și modificată, 1854 (Zamfira Mihail, *Începuturile...*, p. 32—34).

⁴ Vezi Zamfira Mihail, *Începuturile...*, p. 96—98.

⁵ Vezi E. Novicicov, *Un manual de limbă rusă din prima jumătate a secolului al XIX-lea*, Rsl, VIII, 1963, p. 487—490.

⁶ Vezi Zamfira Mihail, *Date noi asupra gramaticii rusești și românești a lui Șt. Margela*, SCȘt. (Iași), XII, 1961, nr. 2, p. 245—251 (cu bibliografia anterioară).

⁷ Vezi N. Iorga, *Istoria învățămîntului...*, p. 257.

⁸ Vezi E. Vrabie, *Contribuții la studiul lexicografiei russo-române din secolul al XIX-lea*, Cul. st. 1962, p. 47—57. Manuscrisul rom. nr. 589 de la B.A.R. (ff. 117—136) cuprinde *Русская грамматика*, pe care a predat-o N. Voinov la această Academie, probabil în 1850. Cu puțin timp înainte mai înregistrăm cîteva ghiduri de conversație, cum sînt: Anton Pann, *Dialog în trei limbi, rusește, românește și turcește... cules din deosebite dialoguri rusești, tipărite la Moscova*, București, 1848; Al. Gianoglu-Lesvidax, *Dialoguri româno-rusești...*, București, 1848; Ianache Pashal, *Dialoguri și vocabular în trei limbi, românește, rusește și turcește...*, Partea I—III, București, 1849 (Vezi Zamfira Mihail, *Primele scrieri românești...*, p. 28—35; pentru cursul lui Voinov vezi și: Biblioteca Academiei Române, *Catalogul manuscrisurilor românești*. Tomul II, întocmit de Ioan Bianu și R. Caracaș, București, 1913, p. 352).